

209 1. Beh. af Forfl. t. Finantslov f. Finantsaaret fra 1. April 1874 til 31. Marts 1875.

210

vil; men Ministrene skulle due til Noget, og de due ikke til Noget, naar de ikke kunne vinde Folkets 3: Folkethingets Tillid; og naar de ikke due til Noget, skulle de væk, Kongen skal affædige dem. Det er Grundtanken i det ærede Medlems Opfattelse, og jeg skulde tage meget feil, hvis jeg ikke temmelig nær har gjengivet det ærede Medlems Ord ved denne Leilighed. Seg tillader mig imidlertid at mene, at naar man opstiller den Paastand, at Hans Majestæt Kongen, om han end har frit Lov til at vælge sine Ministre, dog skal være forpligtet til at affædige disse af ham faaede Ministre, for saa vidt de ikke ere i Besiddelse af Folkets 3: Folkethingets og det vil igjen sige Folkethingets Flertals Tillid, saa reducerer man derved den grundlovmæssige Ret, som Hans Majestæt Kongen har, paa en utilbørlig Maade; der bliver ikke ret meget tilbage af den Ret, som man i Ordene indrømmer, at Hans Majestæt Kongen har, naar hans Forhold til Ministerne paa den Maade, jeg nylig angav, skulde være afhængigt af et Folkethings Flertals Forgødtbefindende, for ikke at bruge et andet og stærkere Udtryk. Og dette bliver end mere klart, naar man erindrer, at det ærede Medlem her har vedkjendt sig, at det er hans Mening — det er ikke Noget, han paa andet Sted har sagt i Kampens Bede, men det er Noget, han vedkjender sig —, at Ministeriets Stilling er og bør være svarende til en Forvalters, han gjentog; dog ikke Udtrykket Skrivers. Det ærede Medlem har her for nylig sagt, at det var Ministeriet, der skulde indtage en Forvalters eller Skrivers Stilling, medens det for nogle Timer siden blev gjengivet saaledes, at det var den administrative, eksekutive Magts Indehavere, der skulde være at sætte i Klasse med Forvaltere eller Skrivere; det forekommer mig ogsaa, at dette i og for sig maatte stemme naturligt og bedst med hele den Forbindelse, hvori det er kommet frem i det Foredrag af det ærede Medlem, hvortil det er henpeget. Det vil jo nemlig erindres, at da var Taler om de forskjellige Lodtagere i Statsmyndigheden, og det blev gjort gjældende, at det formentlig skulde være urigtigt, naar man opstiller tre ligeberettigede Statsmagter, den lovgivende, den udøvende og den dømmende. Det var i denne Forbindelse, at det ærede Medlem altsaa maa antages at have gjort gjældende, at den udøvende Magt ikke kan ligestilles med den lovgivende; den udøvende Magt var kun at betragte som en Skrivers eller Forvalters for den lovgivende Magt. Naar det ærede Med-

lem altsaa her har sagt, at det er Ministeriet, der skulde være Skrivers, er det dog maaste forreklere, bedre rammende det ærede Medlems Tanke, naar vi i Stedet for Ministeriet sætte den udøvende Magt. Men i ethvert Tilfælde maa det ikke overses, at Hans Majestæt Kongen er Regjeringens Chef, og naar man saaledes nedsetter den udøvende Magts Betydning, har man efter min Mening ikke rigtigt overveiet, hvorledes man stiller sig ligesoverfor Landets Konge. Det er en Misforstaaelse, naar man mener, at Hans Majestæt Kongen væsentlig kun har at lytte til de Ansøkelser, de Onsker og den Billie, der kommer frem, det være sig i Folkethinget eller i det, som man kalder Folket, og at det uden videre er naturligt, at han efterkommer saadanne Onsker. Det er en Misforstaaelse, naar man kun vil lade Kongen indtage en saadan neutral Stilling, det er en Misforstaaelse, at man overfører den overordentlig store, den ophøjede Betydning, som Kongen netop i Følge hans Stilling til den udøvende Magt har. Man agter ikke paa, at paa samme Tid, som Hans Majestæt Kongen er Statens Repræsentant i mangfoldige Forhold og navnlig lige over for andre Stater, er Kongen ogsaa den højeste Linde af Statsmyndigheden, og det hører netop til hans hellige og uopgivelige Prærogativ, at det er Ham, som i farlige Diebliske, i de mest bevægede og indgribende Diebliske, naar de forskjellige Statsmyndigheder maatte tørne sammen, skal tage Afgjørelsen i sin Haand. Dette fremtræder særligt, netop naar vi se hen til hans Stilling til den udøvende Magt. Det har en overordentlig Betydning, at det i Kraft af det Hans Majestæt i Følge Grundloven tilkommende Prærogativ at vælge sine Ministre, er hans Magt, hans ophøjede Ret og hans høje Pligt at paatrykke hele Administrationen og derigjennem en væsentlig Del af det Liv, der gaar gennem Nationen, det Præg, som han anser for bedst stemmende med Forholdene; og derigjennem har Kongen da ogsaa den Ret, som det er hans ophøjede, moralske Pligt, til enkelte Læder, naar Hensyn til Statens Vel kræver det, at staa imod, naar der i det, som man kalder for Folket, i et enkelt Dieblisk muligvis maatte være en Stenning tilstede, som maaste kunde være mindre vel overveiet. Det er en af de store Feiltagelser, hvortil man gjør sig skyldig, at man siger: Folkevillien er det, der udtales af maaste ganske Enkelte over Halvdelen af de i et enkelt Dieblisk levende Individuer i Landet. Saaledes forstaaet træffer man ikke det rette Begreb om Folket; men saa